

Byaplan för

: DJÄKNEBODA

Utformad enligt riktlinjer från och i samarbete med Urnära, Landsbygdsprojekt.

Godkänd december 2017

Byns historia

Fastigheter och markägare

Den första gången som vi funnit att Djäkneboda nämns är i 1543 års jordebok där fyra markägare nämns. Vid 1695 års rotering är antalet markägare fem, nämligen Jon Jonsson, Erik Olsson, Lars Andersson (gästgivare), Olov Andersson (postbonde) samt Jon Zakrisson.

1726-1730 finns dessa fem fastigheter kvar med vissa förändringar i ägarskapet.

Fastigheten 1 ägs numera av Krister Eriksson och här planeras för en fortsatt kreaturshållning i ett lösdrifts stall för kött djur.

Ratuträskets sänkning

Söder om Djäkneboda fanns för 200 år sedan en större sjö som räckte från Djäknebodasjön till sågen i Ratu, en yta på ca 370 ha. Ratuträsket förenades under en lång tid med Djäknebodasjön och det var så sent som 1809 bara ett smalt näs mellan sjöarna. Ratu träsket och sjön i Djäkneboda har sänkts i tre omgångar, 1822 sänktes sjön för första gången 1 1/2 aln eller 3 fot och det gav 821 tunnland ny åkermark. Nästa stora insats gjordes och på 1940-talet aktualiserades projektet igen. 1947 startades ett projekt för att schakta bort nästan 80000 m³. Resultatet står sig än i dag och syns framförallt i den djupa kanalen i berget i Ratu uppströms bron. Den hade påbörjats tidigare men fick sitt stora djup 1955.

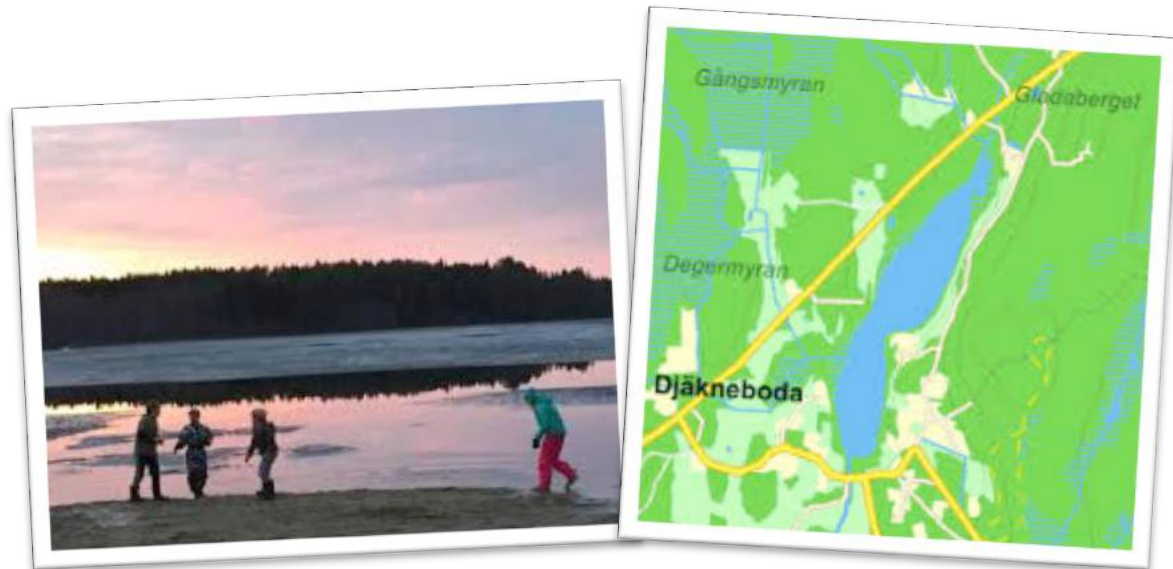
Total yta är 2100 ha varav 1500 hektar (ha) skog, 225 ha odlad mark (+ träsket i anslutning till byn), 265 ha myrmark samt 50 ha sjöar och vattendrag (Djäknebodasjön och Lillån samt två bäckar). Bebyggelse upptar ca 50 ha och vägar 10 ha (varav E4:an utgör största delen).

Befolkning och tillväxt

Under 70-talet byggdes ett flertal villor och nybyggnationerna fortsatte under 80-talet. På 90-talet byggde kommunen hyreslägenheter i byn, men de har flyttats och byggts om till enskilt ägda villor.

Byggandet har sedan planat ut och endast ett fåtal nya hus har tillkommit senaste 10 åren. Dagens bostadsmarknad innebär ett ökat intresse för husen i byn och huspriserna har höjts avsevärt. Tack vare goda pendlingsmöjligheter till Umeå finns goda möjligheter att locka nya invånare till kommunen och bygden.

Styrkor resurser och möjligheter

- Det finns en tradition att göra saker tillsammans och ett driv bland byborna.
- Närheten till havet och Umeå
- Vi bor i en levande landsbygd, med aktiva jordbruk och betande djur.
- Kommunikationer
- Sjön är en resurs med möjligheter - Badplatsen blir "vårt centrum"
- Det finns mycket kunskap i byn - många små entreprenörer i bygden och olika yrkeskompetenser bland byborna.
- Förskola och skola
- Barnen - återväxten av familjer
- Idrottsföreningen, NDSK, som bedriver en bred verksamhet för alla åldrar.
- Tillgången till flertalet små entreprenörer ger en känsla av att "det händer grejer"
- Stigande huspriser - efterfrågan på att bo i närområdet har ökat stadigt senaste åren.
- Byns hemsida och facebookside uppdateras regelbundet med information om vad som händer och sker.

Svagheter, problem och hot

- Vi hamnar i skuggan av centralortens och därmed kommunpolitikernas och tjänstemännens uppmärksamhet och intresse.
- Det finns en farhåga att skolan och förskolan kan läggas ner. Bidragande faktorer till detta kan vara att det är svårt att rekrytera personal med formell kompetens, att lokalerna har upprustningsbehov och att barntillgången kan variera över tid.
- Kommunikationer: Det vore bra med fler bussturer, t.ex en extra tur på morgonen, på kvällen och en nattbuss fredag och lördag. GPS-tjänst med information om bussens position saknas. Det finns en farhåga att kommunikationerna med buss kan försämrans när Norrbotniabanan är på plats.
- Det är en utmaning att få resurserna att räcka för att utveckla och drifva Sjöstugan, badplatsen och aktiviteter.
- Det är mycket trafik genom byn, särskilt sommartid.
- Det finns begränsad tid och kraft för bybor att engagera sig för att genomföra utvecklingsarbete och aktiviteter. Banker och mäklare har begränsad kunskap om byn, vilket kan ge svårigheter i samband med värdering av fastigheten och låneutrymme.

Visioner om byns framtid

- Vi bor i en by och bygd som är attraktiv att bo i, både för befintliga och framtida bybor.
- Vi har fortsatt barnomsorg och skola i byn, i upprustade och ändamålsenliga lokaler.
- Vi bor fortsatt i en levande landsbygd, där marken brukas, det finns betande hästar, får och kor.
- Vi har förbättrade och hållbara möjligheter till kommunikationer genom samåkning och bussförbindelser.
- Vi har utvecklat vår badplats genom att bygga ut och varmbona Sjöstugan samt en bastu vid badplatsen.
- Det finns en gårdsbutik eller någon form av handel.
- Stigen till Ratan är upprustad och uppmärkt, så att den kan användas både sommar och vinter.
- Vi har en hjärtstartare i byn, och ett antal bybor som är utbildade i hjärt och lungräddning och användning av hjärtstartare.
- Fem nybyggda hus i byn mellan 2017 och 2022.

Näringsliv och företagande

Nuläge

- Djäkneboda El
- Shiregården
- MarcMec
- Bygdeå Byggnadsfirma,
- Tojo Skogsteknik
- Rent och Fint i Norr AB,
- SN Allfix
- Djäkneboden
- River Lake Huskies

I framtiden

- Vi har fortsatt ett flertal egenföretagare i byn, och de marknadsförs på byns hemsida. Detta kan utvecklas genom att även lyfta fram företagare i närliggande byar som Ratan, Dalkarlså, Ratu och Norum.
- En idé om en Gårdsbutik med lokala produkter vore också ett sätt att utveckla och stimulera lokalt företagande.

Fritidssysselsättning och aktiviteter

- Vi fortsätter vara en aktiv by, med många olika aktiviteter som t.ex. julfest, pimpeltävling, sommarkollo, Djäkneboda-dag, workshops eller kurser i t.ex målning, trädgård eller matlagning.....
- Idrottsföreningen, NDSK genomför aktiviteter och driftar gymet och elljusspåret till glädje för alla åldrar. Ett utökat samarbete mellan idrottsföreningen och Byaföreningen vore positivt, t.ex för att gemensamt söka medel för större utvecklingsprojekt.
- Vår naturnära omgivning ger tillgång till jakt, fiske och friluftsliv.

Utvecklingsvägar och projektidéer...

Marknadsföring av byn:

- Kreativ och tydlig skyltning av byn vid den nya kommande busshållplatsen.
- I kommunikation/marknadsföring av byn lyfter vi fram våra fördelar - en levande landsbygd, goda kommunikationer, enkelt att ha en aktiv livsstil genom närheten till naturen, gemensamma aktiviteter och aktiv idrottsförening.
- Vi kontakter kommunens tjänstemän för att hitta gemensamma strategier för att stimulera nybyggnation, marknadsföra och lyfta fram byn i synnerhet och och den södra kommundelen i allmänhet. Vi bör uppdatera tomtöversikten som gjordes 2006.

Vi vill ha fler bussturer. Vi stöter på Länstrafiken och kommunen om önskemål om förbättrade bussförbindelser. Vi kan också uppmuntra närliggande byar att också stöta på/ skicka skrivelser för att påverka.

...Utvecklingsvägar och projektidéer

Utveckling av **gårdsbutikskooperativ** med lokala produkter, både livsmedel och hantverk.

Fullfölja stigen till Ratan och kanske skapa en **utkiktpunkt över byn**, med ett utkikstorn

Utveckla pulkabacken i byn, med ett vindskydd och grillring.

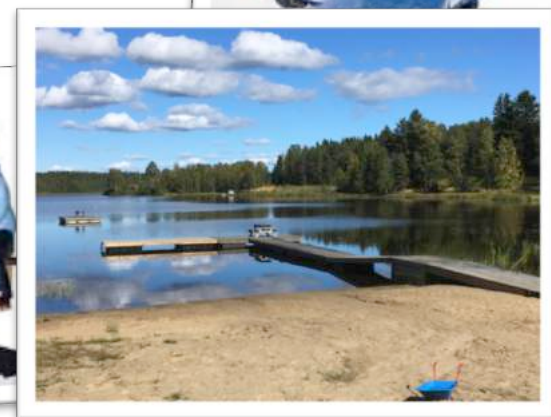
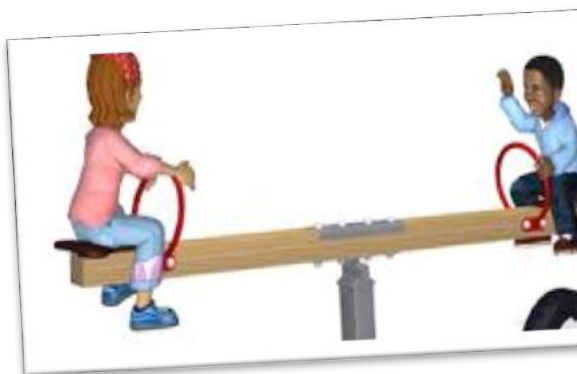
Information och kommunikation:

- Vi utvecklar vår kommunikation internt i byn med en intern facebook sida/grupp, som underlättar intern kommunikation, men som inte är relevant för läsare "utifrån".

- Vi försöker hitta en digital plattform för att underlätta samåkning och köpa/sälja/skänka inom byn.

Vi söker medel för:

- Ny lekutrustning vid badplatsen (gungbräda, gungställning...)
- Bastu/bastuflotte
- Hjärtstartare
- Utbyggnad av Sjöstuga
- Multisportarena med placering nära förskola och skola

Analys, genomförande och uppföljning

- Under förutsättning att skolan och barnomsorgen finns kvar finns god möjligheter för fortsatt utveckling av byn och bygden, med möjlighet till bostadsbyggande. Kommunikationer och samarbete med kommunen är viktigt för att stötta fortsatt utveckling.
- Byautvecklingsplanen omfattar perioden 2018-2022. Några av projektförslagen är relativt enkla och snabba att genomföra, medan andra kräver mer tid och resurser. Några av projektförslagen lyfts och påbörjas inom närmaste månaderna av Byaföreningens styrelse och Aktivitetsgrupp, medan andra diskuteras och värderas i samband med kommande årsmöten. Styrelsen ansvarar för att följa upp, stötta och driva olika delar i planen. I samband med årsmöten görs en gemensam prioritering och planering.
- Vi föreslår att byautvecklingsplanen årligen diskuteras och utvärderas årligen i samband med Djäkneboda Byaförenings årsmöte. Det blir ett naturligt tillfälle att skapa delaktighet och följa upp olika delprojekt och mål.

